

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- métr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi
6 27	5 ^{'''} 145 + 14°	1 4,	55	ZP. Zachodni średni	Pogoda z Chmurami	
8 2	5, 013 + 18,	9 3,	84	Pn. Zachodni słaby	„	
10	5, 228 + 14,	2 4,	74	„	„	

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 28 Czerwca. —

Izba Parów zatwierdziła na onegdajszym posiedzeniu budżetu wojny, marynarki, finansów dodatki do tego należące. Dalsze obrady nie zawierają nic ciekawego. Mówcom, którzy się z okazji budżetu wojennego w bliższe techniczne szczegóły zapuszczali; odpowiedział minister Moline de St. Yon tylko w kilku słowach. Obszerniejszą dał odpowiedź admirał Mackau na uwagi czynione panów Duboushage i Boissy pod względem marynarki francuskiej. Nareszcie przyjęła izba cały budżet wydatków większością 107 głosów przeciw 9.

Nuncyusz anatolski, Rafał Fornari, arcybiskup nicejski, wręczył królowi na osobnem posłuchaniu pismo, w którym Jego Świątobliwość Papież Pius IX. Króla J. Mości o wstąpieniu swojemu na stolicę rzymską uwiadomia.

Rząd odebrał depesze od marszałka Bugeaud z dnia 19go czerwca. Stan rzeczy w prowincjach algierskich w niczem się nie zmienił. Abdelkader stał d. 10 czerw. niedaleko pustyni nad granicą marokańską. Siła jego zbrojna bardzo się osłabiła.

List z Bugia z dnia 15 czerwca donosi co następuje: »Dnia 28 maja rozpoczęło wojsko garnizonowe sprzęt siana na równinie tamecznej, i aż do dnia 8go czerwca pracowało bez żadnej przeszkody. Ale d. 9 czerwca kazali Mezajowie oświadczyć komendantowi francuzkiemu, że z stanowiska na wzgórzu Thizi ustąpić musi, gdyż obsadzenie tegoż dla zastolenia równiny konieczne jest potrzebne. Gdy komendant uczynić tego niechciał, uchwałił, zapewne w porozumieniu z innemi sąsiedniemi pokoleniami świętą wojnę przeciw Francuzom. Dnia 10 zastało wojsko francuzkie wszystkie stanowiska przez Kabyłów zajęte. Pomimo przemagającej siły tychże wyparł ich Francuzi; a toli przez cały ten dzień, jako też w ciągu d. 11 czerwca trzeba było wciągnąć napaści ich od-

pierać. — Wszystkie poblizkie pokolenia stały swoją siłą zbrojną, tak iż 300 do 400 Francuzów walczyć musiało z 3000 Kabyłów. Wszakże naczelnym komendant, rotmistrz sztabu generalnego, Wnigis, tak dobrze i zręcznie sił swoich używał, że z pomiędzy ludzi jego dwóch tylko lekkie rany odniosło, gdy tymczasem ze strony Kabyłów wielu ludzi i kilka koni padło. Zapalczywością i zemstą uniesieni Kabylowie spalili siano, które Francuzi na równinie byli zostawili. Oddając wet za wet wycięli im Francuzi zboże, którego część znaczną do miasta zwieziono, a resztę spalono. D. 11 wieczorem nareszcie cofnęli się Kabylowie i więcej już spokojułości nie naruszali.

Donosiły już dzienniki francuzkie, że na żałobne nabożeństwo za duszę zmarłego Papieża żaden z ministrów nie przybył, a przyczynę tego przypisywały uczybieniu jakimś pod względem etykiety. Dzisiaj tak to zajście tłumaczą: »Arcybiskup paryzki, rozsełając inwitacye do ministrów i najwyższych urzędników publicznych, nie wezwał wcale pana Guizota, p. Delessert i innych urzędników wyznania protestanckiego. Zrazu nalegano na arcybiskupa, aby od wyjątku takiego odstąpił, a potem przynajmniej, aby krok ten w osobnym liście usprawiedliwił; zdaje się wszakże, że po napisaniu już takiego listu od przedsięwzięcia tego odstąpiono, także i z ciała dyplomatycznego zaproszono tylko katolików, poszło zatem, że ani protestanci, ani katolicy na nabożeństwo to nie przybyli. Podobnie stało się z wszystkimi urzędnikami administracyjnymi. Co się w kościele Notre-Dame stało, to było przykładem dla kościołów parafialnych; i tam nie przybył żaden z urzędników wyższych.

— Londyn 26 Czerwca. —

Królowa J. M. opuści dopiero dnia 6 lipca wyspę Wight, aby do stolicy powrócić. Czterdziennonarodzonej więźniczki odbędzie się w trzecim tygodniu miesiąca Lipca.

Globe donosi, że lorda Hardinga niezadłu-

go w Anglii spodziewać się należy; wynurzył podobno życzenie, aby go z gubernatorstwa w Indyach uwolnić. Toż i gubernator Nowej Szkocji, Viscount Falkland, powróci w sierpniu do kraju. Nowsze wiadomości z Indyj wschodnich niezawierają nic ważnego. W Pendźabie panowała ciągle spokojność, i sądzono, że cytadela Kotekangra bez wyrzału się podda. — W prezesowstwie Bombay grasowała okropnie cholera, tak, iż całe wsie zostały wyludnione lub opuszczone. Dwudziesty drugi pułk piechoty z krajowców złożonej stracił w przeciągu kilku tygodni czwartą część swoich ludzi. Przeciwno Chuadom narodowi nawpół jeszcze dzikiem w obwodzie Gumsurskim, gdzie jeszcze podobno z ludzi ofiary bogom czynią, wyprawiono oddział wojska, który już bitwę stoczył z skutkiem dotąd niewiadomym.

— *Madryt 23 Czerwca.* —

Ciągle krążą wieści, że Kortezy na początku przyszłego miesiąca zostaną rozwiązane, niektórzy członkowie kortezów już powyjeżdżali na prowincye ażeby powtórne wybory powyjednywać dla siebie.

W jednej wsi portngalskiej na pograniczu hiszpańskiem banda powstańców kazała księdzu śpiewać w kościele *Te Deum* i Don Miguela okrzykiwała królem.

— *Rzym 18 Czerwca.* —

Wczoraj po obiedzie jechał Ojciec święty z Kwirynału do Watykanu; przez całą drogę tłumy zgromadzone przyklekiwaniem żądały błogosławieństwa; wszędzie rozlegały się radosne okrzyki. Podczas przejazdu przez most ś. Anioła, dawano ognia z dział na zamku ś. Anioła, a dzwoniło we wszystkich kościołach. Za przybyciem do kaplicy syktyńskiej zasiadł Papież na ołtarzu i przyjmował hołd od wszystkich kardynałów, którzy go całowali po stopach, kolanach i plecach. Ztąd niesiono go na tronie do kościoła ś. Piotra za szeregiem wszystkich kardynałów i całego dworu. Przy wnijsiu do kruchty kościelnej, okrzyki były tak głośne, że muzykę zagłuszyły. Papież widocznie był wzruszony i błogosławił na lewo i prawo. U ołtarza wszystkich świętych odbył modlitwę po cichu i dopiero ruszył pochód przy odgłosie trąb do wielkiego ołtarza. Siedząc na tem ołtarzu, odbierał Papież po trzeci raz hołd od kardynałów (gdyż pierwszy złożono mu zaraz po wyborze w konklawe.) Ojciec święty do kościoła św. Piotra nawa środkowa była zapełniona ludem. Przyszedł z powrotem do Kwirynału, gdzie Papież objął pomieszkanie.

Pochód tryumfalny zapełniał całą długą *via papale*. Wszędzie chciano Ojca ś. widzieć i cześć mu oddać, a wszędzie wołano *quanto è bello*. Podobno dzisiłaj w Boże ciało po obiedzie, przy processyi ma się znowu pokazać przed ś. Piotrem. Koronacja ma być wykonaną dnia 24 t. m. jako w dzień imienia Ojca ś. Obowiązki sekretarza stanu tymczasowo pełni Corboli Bassi. Opowiadają o Papieżu różne wypadki, a mianowicie o jego spotkaniu z nau-

czycielem teologii opatem Graziosi. Wczoraj powyjeżdżali kuryerowie do wszystkich nuncyatur zagranicznych z urzędowemi doniesieniami o wyborze Piusa IX.

Mówiono, że tylko śmierć jenerała kapucynów, kardynała Micary dopomogła do wyboru Piusa IX., tymczasem Micara żyje, a Pius IX. nie tylko konklawe, lecz głosy dworów zagranicznych miał za sobą. Piusowi IX. pomogły też nie mało stosunki i przyjaźni po całych Włochach. Ma on brata w Neapolu, który jest naczelnikiem bardzo znacznego domu handlowego.

Dzienniki francuzkie donoszą, że wszyscy polityczni włężniowie trzymany w Ankonie, z wyjątkiem tylko Wawrzeńca Rienzi z Montecarato, zostali puszczeni na wolność.

— *Stany Zjednoczone Północnej Ameryki.* —

Londyn 16 Czerwca. — Czytamy w *Standard* następane szczegóły o klęsce Meksykanów nad rzeką Palo-Alto: Armia meksykańska jakkolwiek licząca 6000 ludzi, zmuszoną została przez korpus amerykański z 2000 do 2300 żołnierzy do spiesznego odwrotu przez Rio del Norte, zostawiając miasto Metamoros na łasce zwycięzców. To zwycięstwo niespodziewane, jenerał Taylor winien wyższości swej artylerji, która wybornie kierowana los bitwy rozstrzygnęła. Dzienniki amerykańskie przesadzają, jak się zdaje, liczbę zabitych Meksykanów, podając ją na 1000 ludzi, bo raport urzędowy jenerała Taylor 300 tylko zabitych u nieprzyjaciela liczy. Tenże sam raport podaje, że Amerykanie mieli 50 żołnierzy i 3 oficerów zabitych, a przeszło 106 żołnierzy i 3 oficerów ranionych. Zdaje się, że z obu stron zabrano wielu jeńców, z któremi, ku czci walczących, przysiąc należy, że się z obu stron dobrze obchodzono. Pomiedzy jeńcami znajduje się meksykański jenerał La-Vega, którego odprowadzono do Nowego Orleanu. Amerykanie zabrali kasę wojskową i papiery jenerała meksykańskiego Arista. Znaleziono plan wojny ułożony przez tegoż jenerała; według niego miał zająć Teras pobijwszy Amerykanów. Skutki bezpośrednio bitwy są następane: zajęcie meksykańskiego miasta Barita nad Rio-Grande i zamiar zajęcia Metamoros. W tym celu jenerał Taylor zarzucił most na rzece Rio del Norte i przy pomocy eskadry amerykańskiej, stojącej przy ujściu tej rzeki, zapewne twierdząc tę zdobędzie. Następnie komodor Connor odpłynie do Saint Jean d'Ulloa, który blokować będzie, również jak inne porty zatoki meksykańskiej. Według korespondencyi z New Yorku, eskadra Stanów Zjednoczonych na Oceanie spokojnem ma zająć Kalifornię w imieniu rzeczypospolitej. Wszyscy są przekonani, że wiadomość o tej klęsce wywoła nowe pronunciamiento w Meksyku. To poruszenie oddali od steru rządu jenerał Paredes, główną przyczynę wojny a odda władzę w ręce człowieka gotowego do zgody. Stany Zjednoczone wówczas będą chciały urządzić granice według swjej woli, zażądają Kalifornii i koszta wojenne nałożą na Meksyk.

żeli Meksykanie będą zmuszonemi przystać na to, wówczas podpiszą wyrok swęj śmierci. — Podajemy tutaj raport generała Taylor do ministra wojny: W obozie Rasaca de la Palma, o trzy mile od Metamoras, 9 maja o godzinie 10 wieczorem. — »Panie! Mam honor panu donieść, że dziś o godzinie 2 po południu ruszyłem z moją armią rzuciwszy kompanią lekkiej piechoty w lasy idące koło drogi do Metamoras. Gdy już blizki-byłem zajęcia miejsca, w którym teraz obozuję, moja straż przednia doniosła mi, że nieprzyjaciel stanął w parowie przecinającym drogę. Kazałem natychmiast jedną baterię artylerji połowej zabrać tę pozycję, pułki 3, 4 i 5 rozsypane w tyralery jej działanie popierały z lewej strony. Ogień dział i karabinów długo trwał, ale nareszcie baterye nieprzyjacielskie zostały wzięte przez szwadron dragonów i pułk piechoty znajdujący się na polu. Wkrótce nieprzyjaciel został wyparty, musiał się cofnąć ku rzecz, ścigany przez szwadron dragonów, batalion artylerji, 3 pułk piechoty i baterję artylerji połowej lekkiej. Zwycięstwo nasze było zupełne. Ośm dział równia jak wielką ilość amunicyi, trzy sztandary i około sto jeńców dostały się w nasze ręce; pomiędzy jeńcami znajduje się generał Lavega i kilkuninnych oficerów. Zapewniają, że jeden z generałów meksykańskich zginął. Nieprzyjaciel przeszedł rzekę i zapewne już z tej strony nie będzie nas zaczepiał. Strata nieprzyjaciela w zabitych bardzo wielka i my także dosyć ludzi straciliśmy, ale nie mogę podać jeszcze nazwisk osób ranionych lub zabitych, zostawiając to do obszerniejszego raportu. Sprawę dzisiejszą można uważać jako uzupełnienie wczorajszej kanonady a waleczność naszych oficerów i żołnierzy była takąż samą. Wszyscy wypełnili swój obowiązek, wypełnili go szlachetnie, z prawdziwym uczuciem dumy; wyliczę w raporcie bardziej szczegółowym nazwiska walecznych, którzy się odznaczyli szczególnie.

Z największym zadowoleniem donoszę panu, że oszańcowany obóz przy Metamoras wytrzymał zupełnie kanonadę i bombardowanie 60 godzinne; ale tę radość ęmi żal mocny z powodu śmierci bohaterskiego i niezwalczanego dowódcy tegoż obozu, majora Brown, zabitego skorupą bomby. Śmierć jego nawet w zwykłych okolicznościach była stratą dla kraju, a dziś jest niewynagrodzoną. Oficer i dziesięciu ludzi, oto straty poniesione w czasie tego bombardowania. Zapomniałem powiedzieć panu, że w obozie meksykańskim zabraliśmy trzodek mularów bagażami obciążonych. Mam honor etc. (podp.) Taylor, dowódca armii Stanów Zjednoczonych.

Kongres Stanów Zjednoczonych złożył wotum podziękowania generałowi Taylor i zadekretował mu wręczenie szabl honorowej, w dowód wdzięczności za wygranie świetnej bitwy przy tak małych zasobach. Prace kongresu w Washingtonie ograniczają się rozbiorem pre-

jektu pułkownika Benton, by z Anglią zakończyć układy o Oregon na zasadzie granicy 49 stopnia szerokości.

Rozmaitości.

WĘDROWNY LEKARZ.

(Ciąg dalszy.)

Po ukojeniu łez, Karol zawołał: że mu się jeść chce; biedaczek nie jadł od rana, a słońce było już nad zachodem; i ja z ojcem takżeśmy nie jedli, ale nam jeść się nie chciało, bo smutek nas nakarmił i łzy napoiły. Zacząłem szukać chociaż kawałka chleba, aby go zaspokoić; napróżno! w szafie i spiżarni nic nie było, nawet czem oka zaprzeć. Zabołało mi serce, chciałem być własnym ciałem nakarmić brata, chciałem być... i nczułem się bezsilnym, niedołężnym, uczułem, że moje myśli były tylko marzeniem, że bez matki i ja i ojciec i brat mój, wszyscy z głodu pomrzemy. Spojrzałem na ojca, był smutny i milczał; -- spojrzałem na Karola, on płakał, a płakał z głodu. Wybiegłem na miasto, nie mogąc znieść smutnego widoku. Stałem przed domem i płakać zacząłem; właśnie przechodziła kobieta, dawna mój matki znajoma, i przystanąła, aby mię zapytać, czego tak ciężko płaczę. Jakże nie mam płakać, odrzekłem, czyż nie jestem sierotą, czyż nie mam ociemniałego ojca, czyż nie mam małego nieszczęśliwego brata? Jakże nie mam płakać... Tu zaciąłem się, bo nie śmiałem powiedzieć, że Karol płaczę z głodu, że ja, który postanowiłem zastąpić matkę, nie mam go czem pożywić. Poczuła kobieta znała nasze położenie i zapewne odgadła mi, bo rzekła: „Pójdź ze mną Michasiu, dam ci bułkę chleba i trochę kaszy, ugotuj ją, pożyw ojca i brata. Nie wiedziałem jak podziękować owej kobiecie, nie wiedziałem jak objawić moją wdzięczność i szedłem za nią myśląc, jaką ja sprawię radość mojemu ojcu, gdy go pożywię, jak to będzie kontent mój Karol, że mu głód nie będzie dokuczał. Więcej uradowany niżbym posiadał miliony, szczęśliwszy niż wszyscy bogacze świata, niosłem chleb i kaszę do domu. Dziś jeszcze nie mogę zapomnieć tej chwili, tak wiele w niej czułem, tak w niej byłem szczęśliwy! Ja, biedne dziecko, ja miałem nakarmić brata, pożywić ociemniałego ojca! ja, miałem im usłużyć, ja miałem dla nich nieść pomoc.

Chleb podałem ojcu i Karolowi, jedli go ze smakiem i dziękowali Bogu za ubogi posiłek; sam rozpalilem ogień, nastawiłem wodę i zgotowałem kaszę. Zaledwie osolona strawa była mi przyjemną, bo za nią podziękował mi Karol, bo za nią czule uściskał ojciec.

Gdy noc zapadła i położyliśmy się na spoczynku, myślałem znowu co pocznę, gdy zjemy chleb, gdy wszystką wygotuję kaszę? i włosy stanęły mi na głowie, zadrzałem po całym ciele, bo jedynym środkiem do utrzymania naszego życia, był wyproszony chleb litości!.. Ja nie chciałem darmo od ludzi, ja chciałem odpłacić im chleb i życie pracą moją, a los stawiał mi w konieczności żebrania!.. Słyszałem, jak nie raz mówiono z lekceważeniem i urąganiem o żebrakach, jak nie raz wyrzucano im próżniactwo, pijaństwo i złe obyczaje. Wiedziałem sam i brat, jak ludzie zbliżają się do nich z obrzydzeniem, jak za modlitwe

zu cali i zbyteczny grosz, jak często psami szczuli, tak przed nimi zamykali bramy i wrota, jak nikt nie pojmował ich stanu, jak nikt z miłości chrześcijańskiej nie niósł pomocy. Nie, nigdy, nigdy nie będę zebrał, mówiliem do siebie, jakkolwiek bądź będę pracował, aby mi z łaski ludzie nie podawali chleba. Tysiące snuło mi się zamiarów po głowie, wszystkie niedorzeczne, bo niepodobne do wykonania; upadałem do wykonania; upadałem przy każdym, coraz słabszy, coraz więcej zwalczony, coraz mniej mający nadziei powstania z upadku. Usnąłem wreszcie, a sen męczył mnie także, bo widziałem cierpiących ojca i brata, widziałem ich głodnych i zziębłych, a pomocy nie mogłem. Jedyną pociechą dnia tego, był sen o mojej matce; śniła mi się, jak z obłoków błogostawiła nas wszystkich, mnie ojca i bra-

ta, jak nam przyrzekała swoją pomoc i zachęcała do wytrwania. Wstałem nicco pocieszony, więcej ufny i czekający cudu, bo sam nic działać nie mogłem. (D. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 8 do dnia 9 Lipca.

Heyn August, Sztumer Jan, Lefebure Franciszek minister z Petersburga, Dołański Józef ob., z Polski; -- Cieński Apolinary ob., Piotrowski Teofil ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Adwentowska, Pieniążek Floryan, Dąbski Karol ob., Paproeki Michał ob., do Polski; -- Federowicz Stanisława ob., Ożarowski jen. ces. ros., do Galicyi; -- Diamant Juliusz, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

TYMCZASOWA RADA ADMINISTRACYJNA CYWILNO-WOJSKOWA

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wiadomo czyni iż: Trybunał wydał następujący wyrok.

Działo się w Krakowie w domu Władz Sądowych na Audyencji publicznej Trybunału W. M. Krakowa i J. O. d. 7 Lipca 1846 r.

Wydział I.

Obecni:

Pareński Sędzia Prezydujący.

Karwacki } Sędziowie

Bogunski }

Librowski Pisarz.

(podpisano) J. Pareński. Librowski.

Wskutek prośby przez Karola Lierhammera na dniu dzisiejszym do N. 3470 wniesionej o uznanie upadłości handlowej Szymona Tymberga bandel korzenny w domu pod L. 106 w gminie VI. na Kazimierzu utrzymującego i tamże zamieszkałego. Trybunał zważywszy, że Karol Lierhammer pokładającym protestem na dniu wczorajszym przez Notar. Strzelbickiego sporządzonym udowodnił, że star. Szymon Tymberg odmówił wypłaty waluty do dziesięciu wexli których już termin upłynął, a mianowicie: 1) do wexlu z dnia 26 Listopada 1845 r. na talarów 149 srg. 20; 2) do wexlu z d. 6 Grudnia 1845 r. na tal. 105 srg. 20; 3) do wexlu z d. 13 Grudnia 1845 r. na tal. 107 srg. 20; 4) do wexlu z d. 19 Grudnia 1845 r. na tal. 96 srg. 1; 5) do wexlu z d. 24 Grudnia 1845 r. na tal. 114 srg. 10 złp. 7; 6) do wexlu z d. 17 Stycznia 1846 r. na tal. 807 srg. 2; 7) do wexlu z dnia 12 Lutego 1846 r. na tal. 460 srg. 3; 8) do wexlu z dnia 26 Marca 1846 r. na tal. 356 srg. 23; 9) do wexlu z d. 27 Marca 1846 r. na tal. 137 srg. 13; 10) do wexlu z d. 14 Listopada 1845 r. reszty w ilości złp. 4170 g. 7 onemuż przypadającej, przeto Trybunał na zasadzie art. 1. 5. 13. 18. i 19. K. H. Ks. III. upadłość handlową Szymona Tymberga z dniem

wczorajszym to jest 6 Lipca 1846 r. ogłasza, a następnie Sąd Pokoju Okręgu II. M. Krakowa o przyłożenie pieczęci na majątku upadłego a Dyrekcyą Policji o dodanie straży policyjnej upadłemu wezwać postanawia. Kommissarzem upadłości z grouw swego Sędziego Karwackiego, zaś Kuratorami PP. Karola Thimera i Michała Statowskiego Kupców i Obywateli M. Krakowa mianuje. Wpis w kwocie złp. 20 tymczasowo ustanawia.

Osądzono w I. Instancyi z temczasową exekucyą bez kaucyi.

(podpisano) J. Pareński. Librowski.

Zaleca i rozkazuje i t. d.

(podpisano) J. Pareński. Librowski.

Zgodność niniejszej kopii z oryginalnym wyrokiem zaświadcza, Pisarz Trybunału W. M. Krakowa i J. O.

Librowski.

(1r.)

Nro 9 D. K. O.

DYREKCYA KASY OSZCZĘDNOŚCI

W Wolném Mieście Krakowie i Jego Okręgu.

Podaje do powszechniej wiadomości, iż w czasie zaburzeń w Galicyi Cess. Austryackiej, zaginęły dwie książki kwitowe opatrzone N. 183 i 184 pierwsza na imie Józefa Józefskiego, druga Alexandra Józefskiego wydana, na które do Kassy Oszczędności Krakowskiej po 75 złotych polskich wniesiono. Ostrzega się więc wszystkich interessowanych, iż właściciel wniesionych składek zgłosił się o wydanie mu duplikatów rzeczonych książeczek i że po upływie dni 30 od dnia dzisiejszego rachując, na mocy §. 19 urządzenia Kassy Oszczędności zagubione książki umorzone a duplikaty ich wydane zostaną.

Kraków d. 24 Czerwca 1846 r.

Prezydujący

(2r.)

KOPFF.